

NOVA GORICA: Trojni intervju z mladimi ustvarjalci, ki v gledališču iščejo svoje priložnosti

Vzhajajoči gledališki upi

Gostje trojnega gledališkega intervjuja imajo več skupnih lastnosti: vsi so z Goriške, med šolanjem na gimnaziji so bili člani Mladega odra Amo, so študentje na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo (AGRFT) in kot gostje ustvarjajo predstave v SNG Nova Gorica ter z velikim entuziazmom in ljubeznijo do gledališča iščejo svoje priložnosti. To so Martin Mlakar (zaključuje magistrski študij dramske igre), Tajda Lipicer (zaključuje dodiplomski študij dramaturgije) in Jakob Sfiligoj (zaključil je 3. letnik študija dramske igre in umetniške besede).

Kaj vam je dalo sodelovanje pri Mladem odru Amo?

M: "Bil sem poslednja generacija Emila Aberška. Z Emilovo pomočjo sem dobil zadnjo potrditev, da je igra res tisto, s čimer se želim ukvarjati. Za to mu bom večno hvaležen."

T: "Prišla sem kot devetošolka, prvo leto sem dvigovala zavese, ampak mislim, da sem se največ naučila prav v tistem enem letu opazovanja ustvarjalnega procesa iz za zakulisja. Nato je sledilo pet predstav. Sodelovanje mi je dalo disciplino, potrpežljivost, iznajdljivost ter predvsem trdne kolegijske odnose."

J: "Sodeloval sem pri štirih predstavah, na vsako imam lepe spomine. Pridobil sem ogromno. Izkušnje, poznanstva, prijateljstva in nešteto lepih trenutkov."

Kako so potekali vaši sprejemni izpiti za AGRFT?

M: "Na sprejemne izpite sem šel dvakrat. Prvo leto nisem bil sprejet, zato sem najprej študiral zgodovino. Naslednje leto sem pripravil monolog iz Češnjevega vrta ter monologa iz Molièrovega in Shakespeareovega besedila. Bil sem sprejet. Občutki so bili nepopisno veseli."

T: "Pripravila sem pisno nalogo, ki se je ukvarjala z aplikacijo teorije revnega gledališča Jerzija Grotowskega na takratne sodobne primere gledaliških predstav, v ospredje pa sem pri tem postavila igralca, prostor in besedilo. Od izpitov pa se spominim predvsem, da sem noč pred njimi zaradi treme spala slabi dve uri."

J: "Spomini na sprejemne izpite so zelo prijetni. Potekali so mirno. Pripravil sem končni Kantorjev monolog iz Kralja na Betajnovi, monolog Orgona iz Tartuffa in monolog iz Stadion Olympia, prozno delo, ki sem ga izbral po občutku, ter Kosovelovi in Kravosovi pesmi."

Tajda, najbrž je najhujše vprašanje, če vas kdo vpraša: "Kaj dela dramaturg?". Kako odgovorite?

T: "To vprašanje sploh ni tako hudo, saj mi navadno sledijo še lastna predvidevanja, kaj naj bi to pomenilo; nekateri menijo, da gre za dramskega pisca, drugi menijo, da režira, tretji, da igra - nihče nima prav, ampak tudi motijo se ne, saj so vse te aktivnosti v takšni ali drugačni obliki prisotne pri delu dramaturga. Zato to vprašanje ni tako hudo, saj mi vedno znova pomaga preizprašati lasten odnos do svojega dela - in tudi postaviti meje, do kod sega moje delo. Trenutno je moja najljubša definicija dramaturgovskega dela ta, ki jo je na enem od predavanj ponudil profesor Blaž Lukan - dramaturgova pozicija nenehno lovi ravnotežje med 'zvestobo in izdajstvom'. Z 'izdajstvom' (pa naj bo to kritika ali črta čez repliko) pravzaprav izrekaš zvestobo nečemu ali nekomu. Obenem pa se zvestoba in izdajstvo nanašata tudi širše: prej naštete aktivnosti pogosto nastopijo, žal, predvsem v obliki prekarnega dela. Da ostaneš aktiven, moraš biti zvest različnim oblikam dela, so-delavcem, inštitucijam, ob čemer se zdi, da jih prav zaradi vključenosti v različne kontekste s tem obenem 'izdajaš'."

Martin in Jakob, vaju je primorsko poreklo oviralo pri odrskem govoru?

M: "Pri odrskem govoru, zanimivo, ne. Mogoče pri branju. Na odru nisem imel težav z naglasi. Sem pa imel težave pri vseh snemanjih ali pred kamero. Nikoli nisem zares razumel, zakaj."

J: "Seveda, do neke mere. Zasebno sicer nisem nikoli govoril izrazitega primorskega narečja in so mi ljudje kdaj celo očitali, da govorim ljubljansko. Vendar pa je odrski govor nekaj, na kar se zelo osredotočis na akademiji. Profesor je takoj prepoznal moje široke primorske vokale, s katerimi imam še zdaj delo."

Kakšne profesionalne izkušnje ste dobili

med študijem?

M: "Igral sem v predstavi *V imenu matere* v SNG Drama Ljubljana. V SNG Nova Gorica sem igral v Živalskih novicah. Sodeloval sem tudi z lutkovnima gledališčema Ljubljana in Maribor."

T: "Kot dramaturginja sem delala pri predstavi *Palčica* Lutkovnega gledališča Ljubljana, mentorirala mlade pri predstavi *Dnevi*, ki se ti morajo zgoditi, sodelovala pri radijski igri za dojenčke, ki sva jo pripravili s skladateljico Alenjo Pivko Knežević, pišem scenarije za mladinski oddaji *Firbcologi* in *Studio Kriškraš*. Nekaj izkušenj imam tudi z gledališko kritiko (portal *Kritika*, *ECPCP*, *Neodvisni*), publicistiko (*Amfiteater*, revija *Lutka*), kuratorstvom (festival *MittelYoung – MittelFest*)."

J: "Tik pred študijem sem igral v predstavah *Šest oseb išče avtorja*, *Baron Münchhausen*, *Za narodov blagor*. Iani pa v *Mojster* in *Margareta*, vse v SNG Nova Gorica. Dobil sem vlogo v seriji *Gospod profesor* in kasneje še nekaj manjših vlog na profesionalnem setu. Trenutno sem v deljenem študiju v SLG Celje, kjer delamo predstavo *Druga preteklost*. Januarja pa pripravljamo nekaj novega v Novi Gorici."

Jakob, čestitke za Gospoda profesorja. Zelo sem navdušena.

"Jaz tudi. Vedno sem želel snemati serije, zato sem bil presrečen, ko so mi sporočili, da sem dobil vlogo v drugi sezoni. Seveda so bila snemanja tudi naporna, potekala so od jutra do večera, vendar so bila vsa polna dobre volje in zabavnih trenutkov. Izkušnja me je navdušila. Želim si ponovnih filmskih izzivov."

Poznamo vas kot odličnega pevca. Kako taki talenti pomagajo igralcu?

"Vsak talent je dodatek v igralčev arzenal sposobnosti, ki so zelo pomembne za delo. Nikoli ne veš, kaj boš potreboval pri ustvarjanju. Petje je zagotovo eden izmed

pogosto uporabljenih talentov v gledališču."

Kako se počutite v vlogi povezovalca prirediteljev, kjer smo vas že večkrat videli?

"Že kar domače. Seveda ni to nekaj, kar bi izključno delal v življenju. Je pa to delo, ki mu zelo redko rečem ne."

Martin, moram vas vprašati kaj o očetu, Iztoku Mlakarju, in vašem gledališkem odnosu.

"Z dejstvom, da sva oba z očetom v istem poklicu, nikoli nisem imel zares težav. Sem pa imel težave z ljudmi, ki so sklepali, da jih imam. Nikoli se ni vmešaval v moje poklicne zadeve, mi je pa svetoval, če sem ga za to prosil. Predvsem je vedno poučarjal, da naj počnem tisto, kar me zares zanima in kar bi delal tudi zastonj. Ter da mi ni treba riniti na avtocesto. Pogosto na stranskih cestah veliko več vidiš ter sama izkušnja potovanja je lepša. Na avtocesto rinejo vsi. Zato se pa zabaše."

Pravkar pripravljate magistrsko predstavo. Kakšna je tema?

"Odigral bom predstavo, za katero sem sam napisal besedilo. Govori o minevanju in o mojem dedku, mojem najboljšem prijatelju iz otroštva. Naslov je pa *Kidričeva 29c*. Prvič se pojavljam v vlogi avtorja in izvajalca hkrati, zato me zares zanima, kaj mi bo uspelo do premiere sestaviti."

Tajda, nam lahko predstavite projekt *Young Europe IV* (Mlada Evropa IV), pri katerem sodelujete?

"Gre za triletni mednarodni program, v katerega so vključena partnerska gledališča Evropske gledališke konvencije (ETC), tudi SNG NG, in ki je namenjen razširjanju nabora dramskih besedil z izpostavljanjem t. i. "pozabljenih" dram in pisanjem novih. Novo napisana besedila bodo uprizorjena po principu učilniškega komada, pri čemer gre za format gledališke predstave, ki je ustvarjena za in izvajana v učilnici, namenjena mladim in ki se s tehnično zahtevnostjo postavlja v ospredje igralca. Cilj projekta je za mlade ustvariti nova dramska besedila, ki se oddaljujejo od zgodovinsko dominantne belske, heteroseksualne, moške perspektive in se osredotočajo na nedominantne glasove v naši družbi. Uprizoritve se bodo dogajale aprila 2024."

ANIKA VELIŠČEK

Tajda Lipicer

Foto: Maša Pir

Martin Mlakar

Foto: osebni arhiv